

Sluipmoord

Jelle Reumer

Kent u de Ichneumon? Dit wezen is de schrik van de natuur. Bij Plinius was de Ichneumon een drakend monster, dat zichzelf met modder bedekte, zijn staart in zijn neusgaten propte en daarna de draak doodde. In de moderne biologie zijn Ichneumons sluipwespen, en sluipwespen zijn werkelijk nare dieren. Een sluipwesp legt, net als ieder ander insect, eitjes. Maar in tegenstelling tot de meeste andere insecten doen ze dat niet, zoals vlin- ders, op de blaadjes van een waardplant of, zoals libel- len, in het water of, zoals bijen, netjes in een raatgaatje. Sluipwespen leggen hun eitjes in de eitjes of in de larven van een ander insect. Het is daarmee de ultieme parasiet. De sluipwespeneitjes komen na verloop van tijd uit en dan zijn er dus sluipwespenlarfjes. Minuscule rupsjes eigenlijk, die in het inwendige van de gastheerlarve zitten. Die gast- heerlarve wordt langzaam, héél langzaam, van binnenuit opgegeten. Dat gebeurt op zodanige wijze dat hij zo lang mogelijk blijft leven. De vitale organen, de zenuwen, de spijsverteringorganen en dergelijke, blijven zo lang moge- lijk intact want de gastheerlarve moet zich wel kunnen blijven voeden om zijn ongenode gasten van eten te voor- zien. Maar uiteindelijk blijft er weinig meer van hem over dan een wriemelend vel gevuld met parasieten. Soms komt hij nog wel tot verpoppen, maar het eind van het liedje is altijd dat er geen kever of vlinder uit de pop tevoorschijn komt, maar een hele trits kleine sluipwespjes. Het is een afschuwelijke manier van voortplanten die altijd ten koste gaat van een andere larve die op een uiterst trage en nare manier aan zijn eindje komt, letterlijk van binnenuit opgevreten tot de dood er op volgt. Ichneumons gaven in de negentiende eeuw dan ook aanleiding tot lastige theo- logische discussies: het was volstrekt onduidelijk hoe deze nare beestjes zouden kunnen passen in het idee van een onnipotente en barmhartige schepper. Hoe kan God in godsnaam zoiets verfoeilijks hebben geschapen?

De Ichneumon is terug. Hij heet bezuiniging. Ons museum, dat voor een belangrijk deel draait dankzij een subsidie van de overheid, wordt al sinds vele jaren gekort. Heel gewiekst, eigenlijk zonder dat je het merkt, is al jaren gele- den het zogenaamde *accrès*, ofwel de inflatiecorrectie, afgeschaft. Dan blijft dus het subsidiebedrag gelijk aan dat van het voorgaande jaar. Het is dan mogelijk dat je de ene week van de overheid (dienst A, ambtenaar X) een vriendelijke brief krijgt met de mededeling dat er over het komende jaar geen *accrès* wordt verleend. De volgende week krijg je van dezelfde overheid (dienst B, ambtenaar Y) een vriendelijke brief dat de huur van het museumge- bouw (dat we huren van de overheid die daarmee een belangrijk deel van de subsidie weer ziet terugvloeien) per

1 juli wordt verhoogd met de zogenaamde CBS-index. Verder wordt het schoonmaakbedrijf een paar procent duurder, stijgen de lonen van de medewerkers conform de afspraken, vraagt Eneco een paar procent meer voor de elektriciteit en ook voor de stadsverwarming, en stijgen de OZB, de waterschapsheffing, de Roteb-tarieven en wat men nog meer kan verzinnen. Een en ander betekent een jaarlijkse teruggang van al gauw 2 à 3 procent. Dat dan een aantal jaren achter elkaar levert snel een enorme reductie op in de besteedbare middelen. Geen geld meer voor PR, geen geld meer voor aankopen voor de collectie, geen geld meer om een nieuwe vitrine te laten maken.

Over 2012 kwam daar, in het kader van de bezuini- gingen, een extra korting bovenop – voor alle culturele instellingen – van 2 procent. Dat lijkt niet veel, maar opgeteld bij de genoemde stilstand levert dat feitelijk een teruggang van zo'n 5 procent op. Alsof dat niet genoeg is, zijn vorig jaar de bijdragen voor gesubsidieerd werk afgeschaft. Mensen die tot nu toe via zg. Melkert-banen nuttig werk konden verrichten, worden gedwongen thuis te blijven zitten: de bijstand is voor de overheid goedkoper dan de verschillende Melkert-regelingen, en alle garanties die de overheid daar ooit over afgaf zijn in de prullenbak gegaan. Bijgevolg zijn bij ons (en overal elders in ons land) inmiddels de suppoosten ontslagen.

Nieuwe ronde, nieuwe kansen met de cultuurperiode 2013-2016. Voor de komende vier jaar boffen we. Sommige musea worden gehalveerd. Wij krijgen een subsidiekorting van "maar" 7 procent. Daar mogen we blij mee zijn! Dat zijn we natuurlijk ook, ondanks het feit dat we eigenlijk altijd aan de rand van het bestaansmini- mum hebben geleefd, en ondanks het feit dat we over de laatste 4 à 5 jaar al zeker 15 procent hebben ingeleverd. Dat komt nu zeker boven de 20 procent uit. De huur blijft stijgen, de gas- en lichtrekening ook, de salarissen hebben we al een paar jaar geleden bevroren.

Zo wordt Het Natuurhistorisch langzamerhand van bin- nenuit leeggevreten door de Ichneumon van de bezuini- ging. Ja, zult u zeggen, zoek dan naar andere inkomsten. Dat doen we ook, al jaren eigenlijk. Het Natuurhistorisch is één van de musea met een relatief hoog percentage aan eigen inkomsten. Ook dat loopt echter terug. De bezoekers geven minder uit, de sponsors hebben hun eigen kopzorgen. Maar in tegenstelling tot de larven die als gastheer voor kleine sluipwespjes dienen en die dat met hun mini-insectenbreintjes niet eens in de gaten heb- ben (ze blijven vrolijk dooreten), hebben wij het gelukkig wel in de gaten. Tijd voor maatregelen, om de sluipmoord te verhinderen. ◀